

24 MAART 2013 – PALMZONDAG • PASSIE VAN DE HEER

EVANGELIE BIJ DE PALMLITURGIE

LUCAS 19, 28-40

In die tijd trok Jezus verder en ging op naar Jeruzalem. Toen Hij Betfage en Betanië naderde zond Hij twee van zijn leerlingen met de opdracht: „Gaat naar het dorp daar vóór u. Bij uw binnenkomst zult ge een veulen vinden dat vastgebonden staat en waarop nog nooit iemand gezeten heeft; maakt het los en brengt het hier. Mocht iemand u vragen: ‘Waarom maakt ge het los?’, dan moet ge zeggen: ‘De Heer heeft het nodig.’”

De twee leerlingen gingen dus weg en bevonden het zoals Hij hun gezegd had. Toen ze het veulen losmaakten vroegen hun de eigenaars: „Waarom maakt ge het veulen los?” Zij antwoordden: „De Heer heeft het nodig.” Ze brachten het veulen bij Jezus, wierpen er hun mantels over heen en hielpen Jezus erop. Terwijl Hij voorttrok spreidden ze hun mantels op de weg uit.

Toen Hij de stad naderde, begonnen zijn talrijke volgelingen, reeds op de helling van de Olijfberg, opgetogen en met luide stem God te prijzen om alle wonderen die zij gezien hadden. Zij riepen: „Gezegend de Koning die komt in de Naam van de Heer! Vrede in de hemel en eer in den hoge!” Enige Farizeeën onder het volk zeiden tot Hem: „Meester, geef uw leerlingen een rechtwijzing.” Hij antwoordde: „Ik zeg u: ‘Als zij zwijgen, zullen de stenen roepen.’”

EERSTE LEZING

JESAJA 50, 4-7

God de Heer heeft Mij de gave van het woord geschonken: ik versta het de ontmoedigden moed in te spreken. Elke morgen spreekt Hij zijn woord, elke morgen richt Hij het woord tot Mij en ik luister met volle overgave. God de Heer heeft tot mij gesproken en ik heb mij niet verzet, ik ben niet teruggedeïnsd. Mijn rug bood ik aan wie mij sloegen, mijn wangen aan wie mij de baard uitrukten, en mijn gezicht heb ik niet afgewend van wie mij smaadden en mij bespuwden. God de Heer zal mij helpen: daarom zal ik niet beschaamd staan en zal ik geen spier vertrekken. Ja, ik weet dat ik niet te schande zal worden.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 2, 6-11

Broeders en zusters, Hij, die bestond in goddelijke majesteit, heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God. Hij heeft zichzelf ontleidigd en het bestaan van een slaaf op zich genomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich vernederd door gehoorzaam te worden tot de dood, tot de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de Naam verleend die boven alle namen is. Opdat bij het noemen van zijn Naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde; en iedere tong zou belijden, tot eer van God de Vader: Jezus Christus is de Heer.

EVANGELIE

LUCAS 22, 14 — 23, 56

Het passie-evangelie is te lang om hier af te drukken. Lees dus Lucas' lijdensverhaal in De Nieuwe Bijbelvertaling (2005), bladzijde 1783 tot 1786, De bijbel (geheel herziene uitgave 1995), bladzijde 1562 tot 1565, of het Lektionarium voor zon- en feestdagen. A-, B- en C-cyclus, ICLZ, Brussel, 1996, C-cyclus, bladzijde 843 tot 852.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

Verzet en overgave

HET IS ZOVER. Jezus heeft zijn leerlingen lange tijd voorbereid op wat komen moest. En nu is het moment daar. Het is druk in de stad. Heel Jeruzalem krioelt van de pelgrims. Iedereen is naar de heilige stad gekomen voor het grote paasfeest, dat herinnert aan de pijn van slavernij, machtsmisbruik en onderdrukking, maar dat tevens uitzicht geeft op een nieuwe wereld van vrijheid en vrede. Jezus heeft er 'vurig' naar uitgezien om nog eenmaal Pesach te vieren met zijn leerlingen. Het is zijn laatste maaltijd.

Het passieverhaal van Lucas onderscheidt zich op heel wat punten van dat van de andere evangelisten. Om te beginnen wordt de paasmaaltijd door hem veel uitgebreider in scène gezet. Jezus en zijn leerlingen liggen aan voor het grote feestmaal. Het ongedesemde brood en de bekers voor de wijn staan op tafel. De bittere kruiden ontbreken niet. In het midden ligt het paaslam, vlak daarvoor geslacht in de tempel. Tijdens de maaltijd wordt elke beker tot viermaal toe met wijn gevuld. Lucas noemt twee van de vier bekers: een beker vóór de hoofdmaaltijd en een beker erna. Wanneer Jezus dan het ongedesemde brood in zijn handen neemt om er de gebruikelijke zegenbede over uit te spreken, geeft Hij een bijzondere duiding aan dat brood: dit brood dat herinnert aan de slavernij, aan verdrukking en lijden identificeert Hij met zijn eigen lichaam. Als brood wil Jezus gebroken en uitgedeeld worden, opdat er een nieuwe en definitieve uitweg zal zijn uit het lijden dat maar blijft voortduren. Na de maaltijd neemt Jezus de beker. Het is de beker van de vreugde om de verlossing. Destijds heeft GOD het volk bevrijd uit Egypte. Ook vandaag hoopt het volk op die bevrijding, op die uittocht uit alle vormen van onvrijheid en machts-geweld. Jezus identificeert deze 'beker van de vreugde' met zijn eigen bloed dat Hij zal vergieten aan het kruis. Met dat bloed wordt een nieuw verbond gesloten, een nieuw teken waarmee GOD zijn trouw uitdrukt jegens zijn volk, jegens allen die door Jezus ingelijfd zullen worden in dat nieuwe verbond.

Tijdens diezelfde paasmaaltijd wordt pijnlijk duidelijk hoezeer de leerlingen van Jezus zelf nog gevangen zitten in de structuren van het kwaad. Ze discussiëren met elkaar over de vraag wie de belangrijkste is. Simon beroept er zich op dat hij nooit ten val zal komen en Jezus trouw zal blijven tot in de dood, waarna Jezus hem voorhoudt dat ook hij Hem zal verloochenen, zelfs tot driemaal toe. Maar Hij belooft Simon tevens dat Hij zal opstaan uit zijn smartelijke val en dat Hij in staat zal zijn om zijn broeders en zusters te sterken. Aan het einde van de maaltijd halen de leerlingen zwaarden boven tafel: ze zinnen blijkbaar op een verdediging met geweld. Jezus maakt hun duidelijk: waakzaamheid is op dit uur geboden, paraatheid en grote alertheid, maar de reactie op het lijden zal niet in gewelddadig verzet liggen, maar in geweldloos verzet. Hier toont Jezus zich de erfgenaam van de Knecht uit de eerste lezing (Jesaja 50, 4-7). De paasmaaltijd bij Lucas zet heel scherp in het licht waarom Jezus zijn leven wil geven voor de leerlingen die met Hem aan tafel aanliggen. Hij wil sterven voor hen. Voor ons. Om een ander soort leven mogelijk te maken.

Na die onthullende paasmaaltijd volgen er nog elf scènes. De tweede scène speelt zich af op de Olijfberg, waar Jezus de beden van het Onzevader zelf vervult („uw wil geschiede”, „breng ons niet in bekoring”). De derde scène gaat over de arrestatie. Tegenover het geweld van de leerlingen plaatst Jezus zijn dringende eis tot geweldloos verzet. De vierde scène brengt de wanhoop van Simon Petrus in beeld: „Ik ken die man niet!” In de vijfde scène wordt Jezus geslagen en bespot. De zesde scène brengt Hem voor het Sanhedrin, waar drie titels onderwerp van bevraging zijn: de titel van Messias, van Mensenzoon en van Zoon van GOD. In de zevende scène staat Jezus voor de eerste maal voor Pilatus, omdat Hij een oproerkraaier zou zijn, een politieke onruststoker. Na een potsierlijke confrontatie met Herodes (8ste scène) verschijnt Jezus een tweede maal voor Pilatus, die Hem voor het gehele volk leidt. Het wordt een schijnproces: Jezus wordt onder druk uitgeleverd aan de wil van de menigte. In de tiende scène staan Simon van Cyrene en vrouwen op om solidair te zijn met Jezus. Daarna volgt, in de elfde scène, de kruisiging: Jezus, de Messias van Israël en de 'koning' van de Joden, sterft aan een kruis. Hij legt zijn leven in handen van zijn Vader. Dan wordt alles stil: de twaalfde scène verhaalt hoe Jezus in een graf wordt gelegd. De sabbat breekt aan.